SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

ZARZĄDU POWIATOWEGO KÓŁEK ROLNICZYCH W ŻYWCU

ZA 1-SZE TRZECHLECIE

1908-1910.

NAKŁADEM ZARZĄDU POWIATOWEGO KÓŁEK ROLNICZYCH W ŻYWCU. — DRUKIEM FR. FOLTINA W WADOWICACH. 1911 ROKU.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

ZARZĄDU POWIATOWEGO KÓŁEK ROLNICZYCH

W ŻYWCU

ZA 1-SZE TRZECHLECIE

1908-1910.

NAKŁADEM ZARZĄDU POWIATOWEGO KÓŁEK ROLNICZYCH W ŻYWCU. — DRUKIEM FR. FOLTINA W WADOWICACH. 1911 ROKU.

I. Zarząd powiatowy

(w składzie prawie niezmienionym z r. 1908).

Członkowie z wyboru:

Barcik Józef, zagrodnik w Rychwałdku.
Baron Karol. włościanin z Pietrzykowic.
Chwierut Jan, kierownik szkoły w Sporyszu.
Hazuka Michał, właściciel realności w Zabłociu.
Kępiński Władysław, właściciel dóbr w Moszczanicy.
X. Dr. Kołodziej Michał, proboszcz w Suchej.
Milewski Józef, kierownik szkoły w Radziechowach.
Ringer Karol, sekretarz Rady powiatowej w Żywcu.
Ks. Sadowski Jan, katecheta c. k. szkoły real. w Żywcu.
Solecki Ignacy, naczelnik stacyi kolejowej w Sporyszu.
Szwed Wojciech, poseł na sejm, właściciel realności w Pewli małej.
Talik Wojciech, włościanin z Ciśca.
Walatek Józef. właściciel gospody i realn. w Rychwałdzie.

Delegaci:

Bielewicz Piotr, kupiec i obywatel w Żywcu del. Rady powiatowej.
Ks. Gwoździewicz Jan, Poddziekani i proboszcz w Rychwałdzie, delegat Rady powiatowej
Suchoń Karol, właściciel realności w Pewli, delegat c. k. Tow. roln. okr.
Dr. Udziela Edmund, adwokat i marszalek powiatowy w Żywcu, del Zarządu głównego Tow. k. r.

Kooptowani:

Krystek Piotr, c. k. sędzia w Żywcu.
Ks. Syc Władysław, proboszcz w Jeleśni.
Szczepański Stanisław, aptekarz w Zabłociu.

Prezydyum z organami wykonawczymi:

Kępiński Władysław, prezes.
Ks. Sadowski Jan, wiceprezes.
Ringer Karol, skarbnik.
Chwierut Jan, sekretarz do czerwca 1909.
Nieniewski Stanisław, sekretarz od czerwca 1909 do września 1910.
Ziemięcki Jan, sekretarz od września 1910.

Referenci:

Baron Karol, w sprawach pożarnictwa.
Chwierut Jan, „ rolnictwa, sadownictwa i pszczelnietwa.
Milewski Józef, „ handlowych,
Ks. Sadowski Jan, „ w sprawach oświatowych.

Instruktor powiatowy:

Barcik Józef.

Sekcya handlowa [1]):

Kępiński Władysław, przewodniczący.
Solecki Ignacy, gospodarz składowni,
Barcik Józef i sekretarz Zarz. pow. } członkowie.

II. Działalność Zarządu powiatowego w ogólności.

Żywiecką organizacyę powiatową Towarzystwa Kółek rolniczych zamarłą na lat kilka po rezygnacyi czynnego prezesa ś. p. ks. Palecznego w Rajczy wskrzesił Zarząd główny na zgromadzeniu powiatowem w Żywcu dn. 18. marca 1908. (Przewodn. kół. roln. z r. 1908 Nr. 10).

---

[1]) Czynna do chwili założenia spółki handl. „Siejba“ w marcu 1910.

W obecności blizko 100 uczestników jużto delegatów kółek roln. z powiatu jużto zaproszonych osobistości zgromadzonych pod przewodnictwem marszałka powiatu Dra Udzieli w sali Rady powiatowej przemówił prezes Zarządu głównego Artur Zaremba Cielecki o celu zebrania, poczem dał potrzebne informacye o organizacyi powiatowej wice-prezes Zarz. gł. Dr. Bron. Dulęba, wyręczając się w dalszym toku obrad przemówieniem inspektora roln. Zdzisława Bańkowskiego na temat działalności kółek r.

Wybrany wówczas Zarząd powiatowy starał się zaraz po ukonstytuowaniu rozpatrzeć teren swej pracy i obmyśleć środki do spełnienia swych zadań przedewszystkiem tam, gdzie stosunki najbardziej o pomoc krzyczały. Na ośmiu posiedzeniach odbytych w ciągu 1 roku działalności omawiano przeważnie sprawy administracyi i organizacyi własnej i kółek roln. rozsianych po rozległym powiecie w liczbie 30. które jednak w $^2/_3$ częściach albo suchotniczy prowadziły żywot, lub zupełnie były bezczynne. Wybrani z pośród członków Zarządu mężowie zaufania dla opieki nad odleglejszemi kółkami wraz z ruchliwym a obznajomionym bardzo dobrze z przeszłością kółek lustratorem powiatowym, przedstawiali Zarządowi bolączki dostrzeżone w organizacyi podstawowej po wsiach, a zaradzano złemu jużto przez zarządzanie lustracyj jużteż przez udzielanie wszelakiej porady w biurze powiatowem, które znalazło początkowo gościnę w sekretaryacie Rady powiatowej. Skarbnika biadającego nad pustką kasową, pocieszał w razie naglejszych wydatków administracyjnych datkami własnymi Prezes Zarządu. Coraz liczniejsze wpływy biórowe ze strony Zarządu gł. i przeróżnych instytucyj pokrewnych, wreszcie od władz politycznych i autonomicznych, z drugiej zaś strony coraz częstsze odnoszenie się Zarządów kółek czy członków ich o wskazówki i pośrednictwo w przeróżnych sprawach do Zarządu powiatowego, wskazały wnet Zarządowi, że z natury rzeczy jako podpora Zarządu gł. w spełnieniu wielkich zadań Towarzystwa musi zająć się całokształtem pracy

Towarzystwa K. r. na podwładnym obszarze i że niczego nie wolno spuścić z oka, lub zbyć po biórowemu, co może włościaninowi przynieść jakąkolwiek naoczną korzyść i pozyskać go w ten sposób dla idei Kółek roln. Toteż musiał Zarząd pow. skwapliwie obradować na swych posiedzeniach nad wielu sprawami poniekąd tylko stycznemi z jego urzędowaniem, lub sprawami czysto lokalnemi. Między innemi poruszano w r. 1908:

a) w odpowiedzi na odezwę krak. Towarz. roln. sprawę ograniczenia wychodźtwa małoletnich uchwalając, że kiedy nie można w braku odpowiedniej ustawy zapobiedz inaczej tej klęsce dotykającej i nasz powiat, trzeba starać się ścigać agentów ułatwiających emigracyę wbrew woli rodziców i opiekunów, a kierować wychodźców w strony moralniejsze, niż Prusy i Saksonia;

b) Sprawę starania się kółek o koncesye szynkarskie, przyczem uznano to w wielu wypadkach za nieszczęście dla kółka i postanowiono odnieść się do c. k. Starostwa, by zechciało przy nadawaniu koncesyi uwzględniać opinię Zarządu powiat.

c) wejść w kontrakt ze Strażą polską w Krakowie w sprawie starań o ustawę na zamykanie szynkowni w niedziele i święta i pośredniczyć w wypełnianiu podpisami arkuszy petycyjnych,

d) w odpowiedzi na pismo c. k. Starostwa wydelegować z łona Zarządu członków do komitetu ratunkowego działającego wśród ludności rolnej w rozdzielaniu rządowej zapomogi w formie paszy bydlęcej przy ówczesnej klęsce posuchy.

Ta ostatnia sprawa, choć podrzędnej wagi zwróciła przecież na kółka roln. uwagę wielu włościan oglądających się tylko na jakie takie namacalne kórzyści płynące z przynależności do stowarzyszeń, toteż trzeba było celem zyskania włościan zwrócić baczność na jaknajżywsze pośrednictwo w dziale handlowym (o którym poniżej), jakoteż oglądnąć się za poparciem materyalnem naszych usiłowań w łączności z bratniem Towarzystwem roln. okręg. rozciągającem swą działalność wówczas na dwa powiaty, bialski i żywiecki, a rozpo-

rządzającem dużo wydatniejszemi subwencyami, niż to jest w Tow. K. r. Po odpowiednich obradach w tym kierunku na trzech posiedzeniach Zarządu uznano za wskazane stosownie do propozycyi Wydziału Tow. roln. okr. w Białej zawiązanie tegoż Towarzystwa osobno na powiat żywiecki za poradą obecnego na jednem z posiedzeń prezesa Tow. bialskiego p. Ponińskiego zajął się Zarząd powiatowy zwołaniem zgromadzenia założycielskiego, które też doszło do skutku w dniu 21. listopada, biorąc z pomiędzy Zarządu powiat. do wydziału Tow. roln. czterech członków, między nimi wspólną osobę prezesa. W takiem zbrataniu wzmocnionem nadto następnie wspólnym własnym lokalem, musiały już iść obydwie instytucye nadal w pracy swej ręka w rękę, i tak trzymają się do obecnej chwili.

Sprawozdanie z tego, jakie kwestye podnoszono na posiedzeniach całego trzechlecia w kierunku ogólnej oświaty, lub pouczania zawodowego, urządzania zjazdów lub kursów itd. umieszczono w następnych rozdziałach pod odpowiednimi nagłówkami.

W r. 1909 odbyto trzy posiedzenia Zarządu powiat., a doroczne Zgromadzenie powiat. w dniu 24. marca z referatem inspekt. rolnictwa p. Kruszewskiego „o właściwych celach i zadaniach kółek roln.“ (Przewodn. kr. z r. 1909 Nr. 11). Zgromadzenie to poprzedzono kursem weteryn.-hodowlanym j. n.

W r. 1910 było 5 posiedzeń Zarządu i doroczne zgromadzenie powiat. 13. marca z referatem dyrektora syndykatu p. St. Konopki „o spółkach handlowo-rolnicz.“.

Z ważniejszych uchwał Zgrom. powiat. zaznaczyć trzeba *a*) urządzenie Zjazdu okręg, w Milówce w terminie przez Zarząd gł. wskazanym, *b)* druk sprawozdania lustratora powiat. za rok ubiegły, *c)* uznanie potrzeby założenia spółki handlowej p. n. „Siejba“ w Żywcu, *d*) wysłanie deputacyi do p. Starosty w Żywcu w sprawie nadawania koncesyi szynkarsk. po zniesieniu propinacyi osobom popieranym przez Zarząd powiat.

Na posiedzeniach poruszano w kierunku organizacyi i ogólnej działalności następujące sprawy:

Zredagowanie instrukcyi dla podwładnych Zarządów kółek roln. w dodatku do regulaminu wydanego przez Zarząd główny,

zachęcenie do organizacyi kółka roln. w samym Żywcu, celem założenia składnicy towarowej K. r.

urządzenie przy udziale delegata Zarządu głównego wykładów pouczających jużto dla Zarządów Kółek w duchu informacyjnym, jużto dla członków Kółek w ważniejszych miejscowościach celem obudzenia zainteresowania się działalnością T. k. r.,

obmyślenie ponownego kursu weterynar.-hodowlanego,

wynajęcie odpowiedniejszego lokalu biura wspólnie z Towarz. roln. okręg. i sklepem spółki „Siejba".

Na Radzie ogólnej brali udział jako delegaci Zarządu powiatow, w r. 1909. w Krakowie pp. Kępiński i Szczepański, a w r. 1910. p. Barcik i ks. Sadowski w Stanisławowie. Ruch w biurze Zarządu wzrastał z każdym rokiem w bystrem tempie. Nie licząc już bowiem spraw ustnie załatwionych w biurze powiat., gdzie sekretarz w każdy dzień przy dwurazowem swem urzędowaniu, zaś instruktor powiatowy raz w tygodniu w dzień targowy służyli stronom informacyami — sam protokół podawczy wykazuje w pierwszym roku sprawozdawczym 92 pozycyi, 2-im 119. — w 3-cim 252; ilość zaś korespondencyj wygotowanych na pocztę przewyższała w dwójnasób cyfrę wspomnianych pozycyj.

III. Działalność oświatowa.

a) W kierunku ogólnym.

Jeśli praca nad podniesieniem dobrobytu naszego włościanina wskazana zadaniem Tow. K. r. nie ma być daremną, jeśli ma się rolnika postawić na nogi, aby złączony do wspólnej pracy szedł oparty na samopomocy ku lepszej przyszłości, nie możemy imać się tej pracy pozostawiając jego stan umysłowy w powijakach, a jego obyczaje w kajdanach nałogów. W jakim zaś

stanie oświatowym zastał sprawozdawca pole swej pracy niech zaświadczą o tem cyfry ze statystyki choćby tylko szkolnictwa ludowego w Żywiecczyźnie. Do lat sprawozdawczych na 70 gmin w powiecie nie miało szkoły publicznej 24. gminy; dziś i one mają już zorganizowane przybytki nauki, atoli długo jeszcze będą trzymać się kątem w braku własnych budynków. Jakże trudno w takiej wsi pozbawionej często i t. zwanej „zimówki“ przyjąć się ziarnu posiewu umysłowego rzucanego przez dojeżdżających siewców. Duszpasterze także obciążeni dużo większą niż gdzieindziej pracą nie załagodzą niedostatków w tym względzie. W kółk. roln. jednak trzeba uczyć, a w takich warunkach nie tyle pismem, podsuwaniem książki, lecz żywem słowem. Tak też próbowały pracować z wysiłkiem od paru lat w powiecie krakowskie Tow. Oświaty ludowej i ruchliwe Tow. Szkoły L., którego koła w Żywcu, Suchej i Milówce wielokrotnie szły w pracy swej łącznie z wysiłkami Tow. K. R. W początkach swej pracy zwrócił Zarząd pow. uwagę na korzystny sposób pouczania naszych kółkowców przez wykłady z demonstracyami obrazowemi i w tym celu odniesiono się do Zarządu głównego o subwencyę na aparat do obrazów świetlnych, przy której to subwencyi sprawiono taką latarnię praktyczną, a prostą, gotową dziś do wysługi instruktorom i prelegentom, o ile tylko potrzebne przeźrocza znajdą się pod ręką. Wykłady w tym rodzaju, jakie już miewał ks. wiceprezes Zarządu w kilkunastu kółkach świadczą o żywem zajęciu słuchaczy i wskazują, by także w udzielaniu zawodowych wiadomości trzymać się takich poglądowych środków. Żywimy też błogą nadzieję, że nasze Szan. Nauczycielstwo nie w jednostkach, ale dziesiątkach będzie nam niosło w tym względzie jedyną pomoc.

Przy lustracyach kładziono nacisk na pilne czytanie Przewodnika K. r., korzystanie z biblioteczek kółkowych i częste wspólne zebrania członków dla wzajemnego pouczania się. Wyzyskiwano każdą sposobność zachęcania kółek do udziału w obchodach narodowych,

a Zarząd starał się świecić w tym względzie przykładem. Tak w r. 1909 brano udział w obchodzie ku czci Słowackiego, a w r. 1910 w obchodzie grunwaldzkim przez wyasygnowanie z kasy Zarządu datku na budowę pomnika grunw. w Żywcu i przez pięknie zorganizowane deputacye i banderye ruchliwszych Kółek w pochodzie uroczystym w Żywcu. Z wielu Kółek wychodziła też po większej części inicyatywa do takichże obchodów po wsiach powiatu, a przez przeciąg rocznicy dostarczały kółka podwodów prelegentom T. S. L. przybywającym do wsi z wykładami z historyi ojczystej.

O ważnej sprawie tak pod względem narodowościowym jak i ekonomicznym, spisie ludności i o kontroli inwentarza stajennego w r. 1910 pouczono odpowiednio okólnikiem wystosowanym do Zarządów Kółek z poleceniem odbycia zebrań na omówienie tej sprawy.

Nie lekceważono w kierunku oświatowym pracy znaczenia Kółek amatorskich teatru włościańskiego, które obecnie istnieją w Gilowicach, Łodygowicach, Pewli małej, Pietrzykowicach, Radziechowach i Rychwałdzie. Wyraz tej życzliwości i uznania dla teatru włośc. dał Zarząd o ile po temu miał sposobność sprowadzając do Żywca kółko amatorskie z Pietrzykowic z przedstawieniem udatnych scenicznych obrazków ludowych na zakończenie kursu weter.-hodowl. w r. 1909 i udzielając mu ze szczupłej kasy swej choć drobnego zasiłku (Przewodn. K. r. z r. 1909 Nr. 12).

b) W kierunku zawodowym

Usilnem i ciągłem było staraniem Zarządu powiat. urządzać częste zjazdy okręgowe na którychby delegowani z Zarządu główn. znawcy spraw gospodarczych wykładali najżywotniejsze kwestye w zawodzie rolniczym. Szczególniej troska koło wyhodowania inwentarza właściwa ludności wiejskiej zaostrzała ciekawość do słuchania wykładów weter.-hodowlanych; kłopoty jednak finansowe Zarządu z jednej strony, a trudność

uzyskania referentów z Zarządu główn. z drugiej strony dozwoliły tylko odbyć jeden taki kurs w r. 1909 w Żywcu, a w następnym roku Zjazd okręg. w Milówce. Na kursie hodowlanym trwającym przez trzy dni wykładali 34 uczestnikom i uczestniczkom c. k. starszy lekarz weter. p. Skuciński i asyst. roln. p. Bobrowski. Przebieg i przedmiot wykładów wyszczególniony w Przewodn. K. r. z r. 1909 Nr. 12. Na zjeździe okręgowym w Milówce referowali pp. W. Tabeau, deleg. Komitetu Krak. Tow. roln. o „Spółkach rolniczych" i L. Błociszewski inspektor roln. z Zarządu główn. o „Podniesieniu dochodu z chowu bydła". Na zebraniach w Rychwałdku mieli wykłady w r. 1910 pp. Krzeczkowski i Leinweber inspektor roln. o „Produkcyi obornika i nawozów sztucznych, ich stosowaniu i zakupnie", zaś inspektor hodowl. p. Boguszewski na temat „Racyonalny chów bydła i jego rasy".

Własnemi siłami starano się łagodzić brak urzędowych instruktorów i dlatego zyskano do tej pracy w październiku 1910 byłego sekretarza Zarządu powiat. p. Nieniewskiego. by tak jak przedtem miewał w tym duchu wykłady w Kółkach. Podobnie też lustrator powiat. obok pouczania na temat organizacyi kółek wykładał np. o „Znaczeniu pól doświadczalnych".

IV. Działalność rolnicza w praktyce.

Znaną jest powszechnie rzeczą, że złote słowa nauki nie przekonają wieśniaka, jeśli tego słowa nie poprze doświadczenie i naoczna obserwacya. Mógł pouczać się włościanin nasz gospodarki, gdy patrzał na pięknie zagospodarowane dwory inteligentnych ziemian, lub w braku tychże na prowadzone roztropnie gospodarstwo plebańskie; dziś gdy wogóle dwory upadają, a tu w Żywiecczyźnie ich prawie niema, zaś plebańskie pola idą w rozdrobnioną dzierżawę między parafian, gwałtowniej spada na towarzystwa rolnicze obowiązek prowadzenia włościanina przez demonstracyjną naukę i naoczne przy-

kłady wzorowej gospodarki do oświaty zawodowej i podniesienia się ekonomicznego. Korzystnemi są wycieczki zbiorowe na wzorowe gospodarstwa, ale dla naszego włościanina najlepszem bo żywem, a ciągłem kazaniem będzie choćby jedna wśród wsi u sąsiada-gospodarza wzorowsza zagroda z pięknymi łanami i rosłem bydłem. W górzystej Żywiecczyźnie, gdzie parcele wyrobiły się przeważnie na urwiskach i skalistej glebie, gdzie do dziś dnia widzieć można spore przestrzenie nieużytków, więcej pewnie niż gdziekolwiekindziej trzeba zaostrzać gospodarczą bystrość i przemyślność rolnika, by on nie zrażał się do żywicielki ziemi i nie opuszczał jej przez tłumną emigracyę na obczyznę, lub nie przeobrażał się w zupełności, jakto widać w powiecie bialskim na robotnika fabrycznego. Pracę Zarządu gł., prowadzoną w tym względzie w naszym powiecie już od chwili założenia pierwszych kółek i tak w wielu wypadkach wydatną, jak to coroczne sprawozdania Zarządu gł. wykazują, bardzo tylko słabo mógłby poprzeć sam przez się nasz nowonarodzony Zarząd pow., atoli w łączności z Tow. okr. r. znajduje także oparcie, iż spełni swój obowiązek pośrednicząc tylko w zaprzyjaźnieniu się Kółek lub członków ich z temże Towarzystwem. Jak tablica statystyczna Kółek poniżej wskazuje, wiele ich jest jego członkami.

Dzięki tej obustronnej trosce o rozwój ekonomiczny tutejszego ludu możemy wykazać się pocieszającymi objawami zrozumienia własnego interesu we wzorowej postępowej gospodarce u wielu naszych Kółkowców. Chętny posłuch na wezwanie do przeprowadzenia prób doświadczalnych z odmianami nasion, z nawozami sztucznymi, dopraszanie się o rasowe sztuki trzody i drobiu — to dowody budzenia się zmysłu ekonomicznego u tut. małorolnych gospodarzy. Jakie są wyniki tego zapału i usiłowań w praktyce, można dowiedzieć się z wielu Nrów Przewodnika K. r., ze sprawozdań corocznych Zarządu gł. Tow. Kółek r. i Towarzystwa roln. okręgowego. Wzmiankę więc tylko dla zwięzłości sprawozdania zamieszczamy z tego, co drukiem było

podane do wiadomości. Próby doświadczalne przeprowadzali na odezwę Zarządu głównego w 3-leciu sprawozdawczem członkowie Kółek r. Koleby, Krzyżowa, Koczurów, Korbielów, Łodygowice, Milówka, Pewel mała i ślemieńska, Sporysz, Trzebowa, Ujsoły, Gilowice, Pietrzykowice, Radziechowy, Rychwałdek, Świnna; w kierunku nawożenia pastwisk: Koleby, Koczurów, Rychwałd, Rychwałdek. O wyniku swej próby z nawożeniem pastwiska pisał w r. 1908 Jan Ciurla z Rychwałdku (Spraw. Zarz. gł.); o innych próbach czytało się często korespondencye w Przewodniku, między innemi z Pietrzykowic pióra K. Barona, członka Zarządu pow., który też dostawał wraz z Pawł. Fijakiem z tejże wsi nagrody za opracowania pisemne z zakresu rolnictwa.

Z Tow. rolniczego otrzymali subwencyjny inwentarz żywy członkowie Kółek: Cięcina (chlewnię), Cisiec (chlewnię), Łodygowice (koziarnię), Pewel mała, Pietrzykowice, Przyborów (chlewnię i owce), Rychwałdek (obora zarodowa), Świnna (koziarnię i kurnik), Zabłocie Żabnica (owczarnię). Sprawa użycia krów do zaprzęgu często także na wykładach i pogadankach poruszana zaczyna się przyjmować w naszym powiecie w praktyce dla naocznego przykładu dalszym naśladowcom. Otrzymali do tego celu bezpłatne uprzęże z Zarządu gł. Józef Barcik z Rychwałdku, J. Motyka z Trzebini, a przyznane mają K. Dybczak z Pewli m. i Michał Paleczny w Błądzonce.

Pozostaje nietkniętych pracą Tow. K. r. jeszcze tyle działów stycznych z rolnictwem i chowem bydła, jak drenowanie, sadownictwo, mleczarstwo, rybactwo, zakładanie kas Raiffeisena[1]), kultura lasu i t. d., atoli ze zrozumiałych powodów musi praca Zarządu pozostawać w tym kierunku obecnie jeszcze tylko w sferze dobrych chęci.

---

[1]) Te kasy są w gminach Jeleśni, Pietrzykowicach, Sporyszu, a Kółko roln. w Zabłociu nosi się obecnie z zamiarem założenia.

V. Sprawy handlowe.

Przyznać się musi Zarząd pow., iż zaraz w początkach urzędowania swego odnosił się z niechęcią pewną do działalności Kółek roln. w kierunku handlowym, bo dział ten paraliżował postęp Kółek w kierunku pierwszorzędnych zadań T. K. r., a nieumiejętnie prowadzony burzył łączność w nich i często przyprowadzał je wśrod rozpraw sądowych do upadku. Przy organizowaniu Kółek trzeba było zwykłe zastrzegać się przeciw wszelkim myślom zakładania sklepu i mieszaniu pojęć: Kółko roln. i sklepik K. r. Że jednak z natury rzeczy nie da się oddzielić od akcyi rolniczej sprawy kupna i sprzedaży i że przy handlu najprędzej wieśniak obaczy naoczne korzyści przynależenia do Kółka roln., przyłożył Zarząd pow. spiesznie rękę do tych spraw. Usunąwszy najbardziej rażące nieporządki po Kółkach przez swych delegatów lub przez sprowadzenie lustratora z Zarz. gł., kierował Kółka całym swym wpływem na drogę wspólnego zakupna potrzebnych artykułów przez pośrednictwo Zarządu gł. lub Tow. roln. okr. Wysunęła się wobec tego naprzód konieczna potrzeba założenia magazynu na stacyi kolejowej dla zakupów wagonowych na spółkę, a urzeczywistniono ten plan przy końcu r. 1908 wznosząc z materyału darowanego składownię na stacyi Sporysz na placu wydzierżawionym z zezwolenia c. k. Dyrekcyi kolejowej. Ofiarodawcami materyału byli: prezes Zarządu pow. dalej pp. poseł Szwed, Mizia z Jeleśni i A. Waniek z Żywca, a lustrator pow. podjął się dowozu materyału.

W roku 1909 złączono dział handlowy Zarządu powiat. z agendami Tow. roln., a kiedy w r. 1910 powstała przy Tow. roln. spółka rolniczo-handlowa „Siejba“, przystąpiono do niej z 20. udziałami i oddano jej do użytku składnicę kolejową z obowiązkiem ponoszenia kosztów jej utrzymania. Przez skierowanie się spraw handlowych do tejże spółki doznał Zarząd pow w kierunku zakupna artykułów rolniczych całkowitej ulgi.

Bolał jeszcze Zarząd powiat. nad dolą sklepikarzy kółkowych po wsiach, zmuszonych nieraz zwracać się po towary kolonialne do niesumiennych grosistów. Toteż w porozumieniu z gronem osobistości z klasy urzędniczej i mieszczańskiej w Żywcu, oglądających się także za lekarstwem przeciw wyzyskowi kupieckiemu i rosnącej drożyźnie rzucił myśl w r. 1910 zorganizowania Kółka roln. w Żywcu, z celem założenia składnicy towarowej na podstawie instrukcyi Tow. K. r. (Przewodu K. r. z r. 1910 Nr. 9.) Sprawa ta po odbyciu paru posiedzeń i waln. zebrania z udziałem starsz. lustr. handlowego p. Sadowskiego blizką już jest dziś urzeczywistnienia, a Kółka roln. przystępując do niej z udziałami (1 udział 50. K.) mogą i powinny dokonanie tego dzieła przyspieszyć.

Przypomnieć tu można z wielu innych usiłowań Zarządu pow. zrodzonych z troski o dobro materyalne włościan ,rozesłanie okólnika pouczającego o sprzedawaniu dobytku na żywą wagę, a nie „na oko", jak to zwyczaj u nas do dziś dnia. O ile w poszczególnych Kółkach tętniła akcya wspólnego zakupna, wyszczególnia to coroczne sprawozd. Zarządu gł., a z r. 1910 wskazuje to odpowiednia rubryka w tablicy statystycznej Kółek naszych przy końcu niniejszego sprawozdania.

VI. Porada prawna.

Dla przeciwdziałania przynajmniej wśród członków Kółek roln. rozwielmożnionemu w naszym powiecie pieniactwu postarał się Zarząd pow. o bióro porady prawnej, której w swej uczynności udziela członkom Kółek roln. sekretarz sądowy p. P. Krystek we środy przed poł. w gmachu sądu powiat w Żywcu.

VII. Pożarnictwo.

Zgromadzenie założycielskie Zarządu pow. w r. 1908 poprzedzone było 3. dniowym kursem pożarnictwa, urządzonym staraniem Zarządu gł. z subwencyą Rady pow.

w Żywcu i gospodarską pomocą miejscowego komitetu po przewodn. X. W. Smółki (Przewodn. K. r. z r. 1908 Nr. 10) Kółka roln. zwróciły wskutek tego uwagę na ten kierunek działalności swej i w Kółkach budzi się pierwsza myśl zakładania straży pożarnych po gminach. W charakterze Straży poż. Kółka roln. istnieją w naszym powiecie obecnie straże w Gilowicach, Radziechowach, Rayczy (kurs instr. pod kierownictwem st. instr. p. Sroki w r. 1910) i Sporyszu. Zarząd powiatowy brał udział przez delegatów swych w uroczystości poświęcenia sztandaru Straży ochotn. w Łodygowicach i Radziechowach. Z początku bież roku miał odbyć się podobnie jak przed 3. laty kurs pożarn. w Żywcu, ale z powodu nieznacznej liczby zgłoszeń uczestników, spowodowanej czy niezrozumieniem korzyści stąd płynących, czy niedbalstwem Zarządów Kółek wobec okólnika Zarządu powiat. kurs ten nie doszedł do skutku.

VIII. Sprawy lustracyi i organizacyi Kółek.

(Według relacyj lustratora powiat.).

Ten dział pochłaniał w trzechleciu sprawozd. lwią część pracy Zarządu, a więcej włożono trudu w naprawę tego co było w istniejących już Kółkach złego, niż w budowę nowych. Kółka przeszły w roku założycielskim nasamprzód przez wprowadzenie legitymacyj niejako cięcie chirurgiczne, a lustracye przeprowadzone w r. 1908 we wszystkich niemal 30 podwładnych Kółkach, jakoteż reorganizacya 8 wśród nich najsłabzych' spowodowały dodatkowe uszczuplenie liczby człoków, która w r. 1906 wynosiła koło 2200, zaś w r. 1908 tylko 1670. O wiele jednak słuszniej możemy nazwać członkami Kółek roln. tych, którzy legitymacyami swemi, składają tę mniejszą cyfrę, niż tych dawniejszych, którzy zgłaszali się jako tacy po większej części tylko w chwilach rozdawnictwa zapomóg dla Kółek roln. Po dalszych pracach organizacyjnych wzrasta przez trzechlecie ilość kółek tylko do 40, ~~lecz~~ cyfra członków okrągło do 6

tysięcy. Możemy sobie zaś tuszyć, że ten zastęp to członkowie rozumiejący dużo lepiej, niż dawniej swą przynależność do wielkiej rodziny kółkowców w kraju i ufni w skuteczność wspólnej pracy o własnych siłach. Uczono ich takiego pojmowania organizacyi naszej na Zgromadzeniach powiatowych odezwami i referatami, w licznych wykładach lustratora powiat. i prelegentów, odwiedzających kółka, o ile tylko na takie odwiedziny złożyła się obustronna możliwość. Urzędowe czynności lustratora i jego spostrzeżenia zebrane o stanie kółek roln. w powiecie w r. 1909 wyszczególniono w sprawozdaniu wydanem drukiem zeszłego roku; tu więc tychże wiadomości powtarzać nie trzeba. Stan Kółek z końcem trzechlecia sprawozdawczego przedstawia niżej podana tablica statystyczna. Prawie połowa kółek z liczby 40 czynnych była w r. 1910 zlustrowana przez lustratora powiatowego, podobnież połowa z nich przysłuchiwała się na zebraniach wykładom o organizacyi i działalności K. r. wygłoszonym przez pp. Barcika i Nieniewskiego. — Założono ogółem nowych kółek w 3-leciu 12, między niemi Moszczanica wskrzeszona; zreorganizowano 17. Nadto w r. 1911 powstały 2 nowe kółka: w Przyłękowie i Zasępnicy ad Sucha i zreorganizowano w Krzyżowej i Lachowicach, w tem ostatniem świta pomyślna przyszłość pod energiczną ręką obecnego przewodniczącego.

Wypadło rozwiązać 2 kółka nie dające się wyprowadzić ze stanu martwoty: Zarzecze w r. 1909 i Pewel wielka w r. 1910 poraz drugi (poprzednio rozwiązano je w r, 1902).

Przy zawiązywaniu, lub reorganizowaniu byli obecnymi prócz lustratora pow. i wpływowych osobistości z siedziby kółka, w wielu wypadkach także Prezes, Wiceprezes, lub członkowie Zarządu pp. Chwierut, Solecki, Nieniewski, Hazuka, Milewski.

Celem wyszkolenia większej liczby pracowników dla sprawy Kółek rol. dbał Zarząd o wysyłanie na kursy instrukcyjne najodpowiedniejszych ochotników, biorąc na siebie przynajmniej część kosztów uczestnictwa. Ludzi

nam brakuje — ciągle biadać musimy — a nie zdołając uganiaczką samego lustratora powiatowego na wszystkie strony zaradzić, z obawą zawsze spoglądamy na Kółka nie mające oprzeć się na miejscu o kogo życzliwego sobie, a umiejętnego, pewni, że jeśli ono nie zginie, to marnie tylko będzie bytowało. Wszak mamy na tablicy statystycznej dowód że mimo niedawnej lustracyi nie zrobily niektóre Zarządy kółek nawet tego obowiązkowego drobiazgu, by podać sprawozdanie doroczne. Tak świeci całkowitą pustką rubryka Kółka w Łodygowicach, w Rycerce dolnej, Sopotni małej, Szarem, niezupełne zaś sprawozdanie podały Cisiec, Czernichów, Juszczyna, Koleby, Krzyżowa, Łękawica, Korbielów, Lachowice, Międzybrodzie. Przyborów, Radziechowy, Słotwina, Sporysz, Świnna, Ujsoły, Zabłocie. Jakżeby można myśleć o pomnażania liczby kółek przez organizowanie nowych w blizko 30 pozostałych jeszcze gminach powiatu, gdy żywotności istniejących nie będziemy pewni? Nie opuści pewnie i nowo wybrany Zarząd pow. żadnego choćby półśrodka zmierzającego do umocnienia organizacyi Kółek n. p. przez pouczanie Zarządów sposobu ich urzędowania, — dlatego też może wyda uchwaloną (stosownie do §. 30 lit. *d*) statutu Tow. k. r.) i gotową już prawie instrukcyę dla członków Zarządów kółek i wszystkich nowych ochotników do pracy w kierunku rozwoju Kółek — atoli dopóki niedostaje takich ochotniczych pomocników do prowadzenia jakby za rękę organizacyi podstawowej po wsiach, wypadnie Zarządowi wzmocnić i w zmocnionym stanie utrzymywać akcyę instrukcyjną i lustracyjną, choć to wypadnie finansowo ponad kreskę naszego dotychczasowego stanu kasowego. Przy smutniejszych jednak refleksyach na wspomniany powyżej temat otuchą jest dla Zarządu pow. widok kilkunastu kółek pięknie prosperujących, które są naocznym, zachęcającym przykładem dla swych sąsiadów, a zarazem stwierdzeniem tego naszego poglądu, że gdy znajdzie się choćby jedna osoba, działająca w miejscu z zapałem, a zrozumieniem sprawy, to Kółko rozwijać się może. Wyszczególniamy w załączonej tabelce:

Wykaz wzorowych Kółek rolniczych i osób z uznaniem w tychże pracujących.

Kółko rolnicze	w kierunku	Imię i nazwisko	zawód
Błądzonka	ogólnym	Ks. Dr. Michał Kołodziej Michał Paleczny Antoni Piasek	proboszcz rolnik rolnik
Kamesznica	handlowym	Michał Zawada	rolnik
Koczurów	ogólnym	Michał Stasica Wojciech Baczeński	rolnik rolnik
Koleby	ogólnym	Jakób Caputa	rolnik
Milówka	ogólnym	Feliks Koczur Jędrzej Jeleśniańskt	nauczyciel rolnik
Moszczanica	ogólnym	Józef Stokłosa	rolnik
Pewel mała	ogólnym	Wojciech Szwed	poseł na Sejm krajowy
Pietrzykowice	ogólnym	Karol Baron	rolnik
Radziechowy	ogólnym	Józef Milewski	kierownik szkoły
Rajcza	handlowym	Włodzimierz Adamek	zarządca dóbr
Rychwałd	handlowym	Józef Walatek	rolnik
Rychwałdek	ogólnym	Józef Barcik	rolnik
Trzebinia	ogólnym	Jan Klich Jan Kozieł	nauczyciel rolnik

Będzie można na pewno ten poczet wzorowych kółek rozszerzyć w następnych sprawozdaniach, gdy w pracy po kółkach wezmą udział nasze gospodynie i dorosłe dziewczęta, nie tak, jak to dziś jest jednostkami, zapisanemi na członków wielu Kółek, ale przez zorganizowanie się według statutu w kółkach kobiecych. Ich żywe interesowanie się sprawami gospodarczemi, ich wrodzona zapobiegliwość i ruchliwość w kierunku hodowlanym, ich poczucie porządku domowego, podniecone wzajemnem pouczaniem odnowi najpewniej oblicza naszych Kółek. Ale nie widzimy na innej drodze zapoczątkowania tego ruchu po naszych wsiach, jak tylko przez przychylność dla tej sprawy naszych PP. Nauczycielek, które na większej liczbie posad, niż siły męskie „niosą przed narodem oświaty kaganiec“ po wsiach naszych. Również zauważyć trzeba, że wtedy dopiero może Kółko stać się środowiskiem życia naszych kółkowców, a zarazem ogniskiem życia całej gminy, gdy zdobędzie własne gniazdo w postaci domu kółka rolniczego, jak to wykazać już mogą nasze Kółka w Gilowicach, Radziechowach, Rajczy i Rychwałdżie [1]).

Na zakończenie tego rozdziału wyraża Zarząd cześć pamięci zmarłych w 3 leciu pracowników w duchu Tow. K. r: ś. p. Jana Jękala, przewodn. K. r. w Ujsołach i gorliwego członka Zarządu K. r. w Ciscu ś. p. Mateusza Bednarza.

---

[1]) Kółko r. w Słotwinie dosyć słabo stojące, musiało sprzedać dom własny r. 1910 z powodu ciężących na nim długów i niekorzystane z niego dla celów Kółka.

IX. Stan kasowy za lata 1908-1910.

Rok	DOCHÓD	w koron.	ROZCHÓD	Kor.	Razem
1908	Datki p. Kępińskiego	300	Wydatki kancel. i renum. sekret.	249	
	Subw. Zarz. gł.	500	Koszta lustrac. i podróż deleg.	270	
	Wkładki członków wspieraj. . .	237	Budowa składowni kolej. . . .	182	
	Subw. Rady powiat. w Żywcu	200	Zwrot wkładek do Zarz. gł. . .	80	781
			Saldo .		456
	Suma .	1237			1237
1909	Pozostałość z r. 1908	456	Wydatki biurowe i renum. sekret.	194	
	Wkładki członków	32	Wydatki lustr. i deleg.	359	
	Zwrot kosztów lustrac.	39	„ nadzwycz. i subw. . .	65	618
	Zarząd gł. jako subw.	400	Saldo .		309
	Suma .	927			927
1910	Pozostałość z r. 1909	309	Administr. i wyd. sekret. . . .	325	
	Wkładki członków	21	Wydatki na lustr.	681	
	Datek p. Kępińskiego	100	Na sprawienie latarni mag. . .	50	1056
	Zarząd główny (subw. zwrot połowy wkł. i na skiopt.	672			
	Subw. Rady pow. w Żywcu . .	200			
	Zwrot kosztów lustr.	76			
	Dochód z działu handl. . . .	82	Pozostałość na r. 1911		404
	Razem . .	1460			1460

Uwagi do zestawienia kasowego.

Pozycye księgi kasowej zaokrąglono w sprawozdaniu na korony, a suma dochodu i rozchodu w roku 1908 różni się od cyfry w księdze kasowej z powodu opuszczenia pozycyj przejściowych.

Że stan kasowy zamykamy pozostałością, to nie dowód pomyślnego jej stanu, lecz znak, że w preliminarz rozchodu wprowadzaliśmy li tylko wydatki najkonieczniejsze w obawie, by przy skąpych zasiłkach z góry, a bardzo szczupłej liczbie członków (jak niż), nie zamknąć rocznego rachunku przykrym niedoborem.

Stan kasowy badała corocznie na Zgrom. powiat. komisya rewizyjna, której członkami byli w ostatnim roku pp. Bielewicz i Szczepański.

W Żywcu, dnia 23. kwietnia 1911.

ZA ZARZĄD POW. T. K. R.:

Za Sekretarza:	Skarbnik:	Prezes:
Ks. Sadowski.	**K. Ringer.**	**Kępiński.**

L. porządkowa	Kółko rolnicze * lustrowane w r. 1910	Ostatnia poczta	Stacya kolei	ROK zawiązania	ROK reorganizacyi	Liczba członków	Wpisowe	Wkładka roczna	Ilość posiedzeń zarządu	Ilość zebrań członków	Ilość wygłoszonych odczytów	Ilość książek w bibliotece	Ilość czasopism prenum.	Sklep w dzierż. (d) lub wł. zarz.	Jest członkiem Tow. roln. okręg.	Jest członkiem Składnicy towarowej	Przedłożyło sprawozdanie z czynności	Przedłożyło sprawozdanie kasowe	Przedłożyło sprawozdanie handlowe	Uskuteczniono wspólnych zakupów za kor.	Zamknięcie kasowe wykazuje nadwyżki Kor.	hal.	IMIĘ I NAZWISKO przewodniczącego	zastępcy	sekretarza
1	Błądzonka	Sucha	Sucha	1908		92	1·-	1·-	2	16	12	55	1		1		1	1	1	8512	1539	07	Ks. Dr. Michał Kołodziej	Wiktor Matz	Michał Paleczny
2	Cięcina	Węgierska górka	Węgierska górka	1908		50	1·-	1·20	12	24	—	55	1		1		1	1	1	600	134	35	nie wykazano	Józef Juraszek	Tomasz Czermek
3	* Cisiec	„ „	„ „	1892	1908	113	nie wykazano							wł. z.	1			1	1	7340	1339	96	Wojciech Talik	nie wykazano	Feliks Syrowy
4	* Czernichów	Żywiec	Żywiec	1910		98	1·-	1·-		4	3	52	1		1			1	1	400	162	40	Michał Hankus	Marcin Pszczółka	Wojciech Martyniak
5	* Gilowice	Rychwałd	Żywiec	1891		52	0·50	0·20	6	6	2	40	2	d.	1		1	1	1	23	5	73	Józef Gąsiorek	Stanisław Baruciak	Franciszek Michulec
6	* Jeleśnia	loco	loco	1904	1910	65	1·-	0·60		2	1		1		1		1	1	1	—	134	87	Ks. Władysław Syc	Wojciech Mizia	Wojciech Kubica
7	* Juszczyna	Żywiec	Sporysz	1908		nie wykazano												1	1	1114	124	—	Wojciech Dendys	nie wykazano	Andrzej Murański
8	Kamesznica	loco	Milówka	1905		260	1·-	1·-	6	15	—	25	2		1		1	1	1	17288	951	03	Józef Śleziak	Jędrzej Miodoński	Michał Zawada
9	Koczurów	Żywiec	Sporysz	1905	1908	44	1·-	0·60	4	14		35	1		1	1 udz.	1	1	1	2293	114	12	Michał Stasica	Michał Duda	Stanisław Kubaszko
10	Koleby	„	„	1905	1908	18	1·-	1·-	10	24	—	50	4		1		1	1	1	1420	–		Jakób Caputa	Franciszek Niemiec	Józef Kubiesa
11	Korbielów	Jeleśnia	Jeleśnia	1908		nie wykazano												1	1	600	19	70	Jan Janiczak	nie wykazano	Wojciech Majewski
12	* Koszarawa	„	Hucisko	1896	1908	23	1·-	0 40		6			1		1		1	1	1	1665	248	64	Marcin Lach	Maciej Kamiński	Karol Walczak
13	* Krzyżowa	„	Jeleśnia	1887	1911	27	1·-						1		1		1			—	111	86	Józef Pastor	Wojciech Krzyżowski	Jan Pastor
14	Lachowice	loko	loco	1886	1911	37	1·-	0·20						wł. z.	1					11000	6224	43	Sebastyan Błond	Piotr Wątroba	Stanisław Swigost
15	* Łękawica	Rychwałd	Żywiec	1894	1908	27	0·80	0·40									1	1		—	124	30	Wojciech Przeworczyk	Franciszek Sewera	Mikołaj Talik
16	* Łodygowice	loco	loco	1905		nie przedłożono sprawozdania																			
17	* Milówka	loco	loco	1885	1910	70	1·-	1·20	8	9	9	–	1		1		1	1	1	9663	349	51	Feliks Koczur	Andrzej Jeleśniański	Józef Witos
18	* Międzybrodzie	Żywiec	Żywiec	1910		56	1·-	1·-	3	2	3	51	1		1		1	—	—	—	45	70	Szczepan Kliś	Bartłomiej Kliś	Michał Kliś
19	* Moszczanica	„	„	1910		62	0·50	2·-	4	32	4	55	1		1	1 udz.	1	1	1	2269	244	02	Józef Stokłosa	Szczepan Stokłosa	Józef Stasica
20	* Ostre	„	„	1904	1908	24	0·60	1·20	3	4	1	–	1		1		1	1	1	—	929	72	Jan Jagosz	Jan Polak	Albin Wojtusiak
21	Pewel mała	„	loco	1905	1906	60	0·60	0·40	12	4	1	60	3		1		1	1	1	3414	256	40	Wojciech Szwed	Andrzej Dzikiewicz	Józef Haręźlak
22	* Pewel ślemieńska	„	Pewel mała	1908		73	1·-	0·40	—	4	1	50	1		1		1	1	1	2634	630	54	Marcin Czul	Józef Misik	Wincenty Scieszka
23	* Przyborów	Jeleśnia	Jeleśnia	1908	1908	39	1·-	0·60	—	3	—	60	1		1		1	—	—	—	—		Michał Kamiński	Józef Majdak	Józef Widz
24	Pietrzykowice	Żywiec	Żywiec	1905		52	0·50	0·60	5	11	4	200	1		1		1	1	1	1267	300	76	Maciej Fijak	Józef Pietraszko	Karol Baron
25	Radziechowy	„	„	1906		230	1.-	0·40	12	32	6	67	2	wł. z.	1	1 udz.	1	—	—	nie wykazano			Józef Roczyna	Tomasz Pieronek	Józef Cholewa
26	* Rajcza	loco	loco	1883		20	1·-	1·20	4	6	—	—	2	wł. z.			1	—	—	nie wykazano			Ks. Michał Grudziński	Józef Jaszczurowski	Włodzimierz Adamek
27	* Rycerka dolna	Rajcza	Rajcza	1887		nie przedłożono sprawozdania																			
28	Rychwałd	loco	Żywiec	1886		55	1·-	0·60	—	4	2	–	2	d	1		1	1	1	3294	621 K. niedob.		Ks. Jan Gwoździewicz	Józef Szczotka	Feliks Kłosowicz
29	Rychwałdek	Żywiec	Pawel mała	1905		60	1·-	0·80	8	13	5	50	2		1	1 udz.	1	1	1	4340	423	17	Józef Górny	Jan Barcik	Józef Barcik
30	Sienna	„	Żywiec	1910		52	1.-	1·20	—	2	1	52	1		1		1	1	1	2040	12	21	Wincenty Sowa	Józef Barteczko	Franciszek Rozmus
31	* Słotwina	„	„	1892		16	nie wykazano											1	1	895	275	—	Wojciech Caputa	nie wykazano	Michał Goryl
32	* Sopotnia mała	Jeleśnia	Jeleśnia	1901		nie przedłożono sprawozdania																			
33	Sporysz	Żywiec	loco	1905	1910	47	nie wykazano								1	1 udz.		1	1	3229	51	20	Józef Duraj	nie wykazano	Tomasz Hudziec
34	Świnna	„	Sporysz	1889	1908	30	1·-	0·60	—	4	—	32	1		1	1 udz.		1	1	1651	54	85	Stanisław Dziki	Alojzy Żytek	Bolesław Szanda
35	Szare	Milówka	Milówka	1905	1909	97	nie przedłożono sprawozdania													6714					
36	Trzebinia	Żywiec	Sporysz	1905	1908	20	1·-	0·60	5	6	2	92	1		1	1 udz.	1	1	1	2489	332	06	Jan Kozieł	Jan Biegun	Jan Klich
37	* Ujsoły	Rajcza	Rajcza	1883	1909	78	1·-	0·60	nie wykazano									1	1	2845	63		Marcin Hutyra	nie wykazano	Józef Długosz
38	Wieprz	Żywiec	Żywiec	1905	1908	—	1·-	0·60	10	3	2		2	wł. z.				1	1		409	63	Piotr Pawlus	Karol Pawlus	Kasper Stępień
39	Zabłocie	loco	Żywiec	1905	1908	36	1·-	1·-	4	9		30	1		1		1						Szczepan Sanetra	Ks. Jan Sadowski	Michał Hazuka
40	* Żabnica	Węgierska górka	Węgierska górka	1909		38	1·-	1·20	3	6	1		2		1			1	1	2528			Jan Koźlik	Jan Pawlus	Jan Wojtyła
41	Żywiec	loco	loco	1910		Czynności organizatorskie w toku.																	Dr. Idziński	Ks. Jan Satke	Pec Piotr

X. Poczet członków wspierających

(według stanu z 31. XII. 1910).

A) P. T. osoby prywatne:

Adamek Michał, Pewel m.,
Bugielski Antoni, Rychwałd ad Żywiec,
Gebauer Ant., Żywiec,
Kępiński Wł., Moszczanica ad Żywiec,
Kołodziej Michał Ks. Dr., Sucha,
Olszewski Leopold, Sucha,
Ringer Karol, Żywiec,
Spannbauer K. Dr., Sucha,
Szczepański Stan., Zabłocie,
Szwed Wojciech, Pewel m.

B) Kółka rolnicze w powiecie:

Na 34 Kółek czynnych, które są obowiązane według §. 3 c) statutu przystąpić na członka wspierającego, uiściło wkładkę za r. 1910 Kółek 29.

C) P. T. Członkowie uczestnicy:

Barcik Józef, Rychwałdek,
Ks. Kolbusz Józef, Radziechowy,
Ks. Sadowski Jan, Żywiec,
Solecki Ignacy, Sporysz.

DOROCZNE

ZGROMADZENIE POWIATOWE

TOWARZYSTWA KÓŁEK ROLNICZYCH

odbędzie się w niedzielę dnia 30. kwietnia 1911 o godzinie 1-ej po południu w sali magistrackiej w Żywcu.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z zeszłorocznego Zgromadzenia.
3. Sprawozdanie z czynności Zarządu powiatowego za rok 1910.
4. Referat delegata Zarządu gł. Tow. K. r.
5. „ p. J. K. Tatary o kasach Raiffeisena
6. Wybór Zarządu powiat. na lat 3. i Komisyi rewizyjnej.
7. Wnioski.

Z Zarządu powiatowego T. K. r.

Sekretarz: *Ziemięcki.*

Prezes; *Kępiński.*